

СУДОВІ РІШЕННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дуфенюк О.М.,
*доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики
факультету № 1 ІПФПНП
Львівського державного університету внутрішніх справ
ORCID: 0000-0001-6529-4036*

Дуфенюк О.М. Судові рішення у кримінальному провадженні: інформаційно-аналітичні інструменти дослідження.

Процесуальні рішення Феміди мають величезний вплив на юридичну практику. Науковці, викладачі юридичних факультетів, слідчі, адвокати, прокурори, судді, учасники кримінального провадження і загалом суспільство повинно мати доступ до судових рішень у рамках реалізації засади гласності і відкритості судового розгляду (п. 20 ч. 1 ст. 7, ст. 27 КПК). У цьому напрямі в сучасних умовах є очевидними дві тенденції: зростання кількості документів та цифровізація документів. Відкритість судової практики поволі переходить від паперової форми до цифрової. З урахуванням цієї динаміки зростає важливість вивчення інформаційно-аналітичних інструментів дослідження судових рішень, ухвалених в кримінальному провадженні. Огляд цих інструментів став метою публікації. Наголошено, що аналітика даних судової практики дає змогу проводити оцінку не тільки функціонування окремих правових норм та інститутів матеріального та процесуального права, але й розглядати діяльність органів правосуддя у більш широкому контексті з точки зору системотворчого потенціалу, важеля реалізації верховенства права та утвердження моделі належної правової процедури кримінального процесу, імплементації міжнародних стандартів та провадження правової політики у державі. У статті розглянуто цифрові платформи: «Єдиний державний реєстр судових рішень», «База правових позицій Верховного Суду», «Аналіз судової практики», «Судова статистика», HUDOC, «Захист інтересів держави в Європейському суді». Окрема увага приділена веб-застосунку «Протидія злочинності в Україні: інфографіка», а також відкритим базам даних судової практики Бельгії, Великої Британії, Іспанії, Литви та Німеччини. Дослідження підтвердило багатоманітність інформаційно-аналітичних інструментів дослідження судової практики. Інформаційно-аналітичні ресурси є важливими для освітніх, наукових цілей, обміну досвідом у практичній площині, виявлення проблем кримінального правосуддя та вироблення єдиних підходів до їх вирішення, а також ухвалення стратегічних рішень щодо реформи системи правосуддя в Україні. Національна база Єдиного державного реєстру судових рішень за інформативністю та інтерфейсом не поступається іноземним аналогам, хоча й очевидними є напрямки для вдосконалення функціоналу системи з урахуванням сучасних викликів та потреб.

Ключові слова: кримінальне провадження, суд, судові рішення, інформаційно-аналітична діяльність, цифрові дані.

Dufeniuk O.M. Court decisions in criminal proceedings: information and analytical research tools.

Themis procedural decisions have a huge impact on legal practice. Scientists, professors of law faculties, investigators, lawyers, prosecutors, judges, participants in criminal proceedings and society in general should have access to court decisions within the framework of the principle of publicity and openness of judicial proceedings (Clause 20, Part 1, Article 7, Article 27 of the Criminal Procedure Code). In this direction, two trends are present in modern conditions: the increase in the number of documents and the digitization of documents. The openness of judicial practice is slowly moving from a paper form to a digital form. Taking into account this dynamic, the importance of studying information

and analytical tools for the court decisions analysis made in criminal proceedings is increasing. An overview of these tools became the purpose of this publication. It is emphasized that the analysis of judicial practice data makes it possible to evaluate not only the functioning of separate legal norms and institutions of substantive and procedural law, but also to consider the activity of the justice system in a broader context from the point of view of system-creating potential, the lever for the implementation of the rule of law and the approval of the model of due legal procedure, implementation of international standards and legal policy in the state. The article discusses digital platforms: «Unified State Register of Court Decisions», «Base of Legal Positions of the Supreme Court», «Analysis of Judicial Practice», «Court Statistics», HUDOC, «Protection of State Interests in the European Court». Special attention is paid to the web application «Combating crime in Ukraine: infographics», as well as open databases of judicial practice in Belgium, Great Britain, Spain, Lithuania and Germany. The study confirmed the pluralism of information and analytical tools for judicial practice research. Information and analytical resources are important for educational and scientific purposes, for sharing experience in the practical field, for identifying problems and for developing unified approaches to their solution, as well as for making strategic decisions regarding the reform of the justice system in Ukraine. The national database of the Unified State Register of Court Decisions in terms of informativeness and interface is no worse than foreign counterparts, although there are obvious directions for improving the functionality of the system taking into account modern challenges and needs.

Key words: criminal proceedings, court, court decisions, information and analytical activity, digitization, open data sources.

Постановка проблеми. Судова практика є цінним джерелом інформації. На підставі аналітики даних судових рішень науковці розвивають правову доктрину; вивчають проблемні питання застосування права; розробляють пропозиції для оптимізації діяльності інституційної інфраструктури на різних стадіях кримінального провадження. Науково-педагогічні працівники, застосовуючи кейс-метод, навчають здобувачів вищої освіти критично мислити, аргументувати свою позицію, опанувати мову юридичних документів. Слідчі, дізнавачі, детективи, прокурори можуть виробити для себе певні алгоритми дій щодо розслідування; зрозуміти критерії оцінки доказів та уникнути порушень, що стають підставою для визнання в майбутньому їх недопустимими, неналежними, недостовірними чи недостатніми; побачити логіку, мотивацію, аргументацію суду при вирішенні клопотань; використовувати окремі правові позиції для обґрунтування процесуальних рішень тощо. Сторона захисту може формувати лінію захисту, використовувати певні шаблони викладу доводів. Зрештою й самі судді знайомляться з судовими рішеннями своїх колег, аби краще зрозуміти сутність правової проблеми та спосіб її вирішення для забезпечення справедливого правосуддя, а щодо судових рішень вищих судових органів – щоби правильно інтерпретувати норми права і цитувати правові позиції у релевантних ситуаціях. *Безумовно, судова практика інколи складна і неоднозначна, заслуговує на критику чи потребує розвитку у руслі актуальних змін та нагальних викликів, проте це не заперечує той факт, що акти Феміди залишаються у широкому сенсі важливим індикатором стану забезпечення верховенства права в державі, у вузькому – методологічним орієнтиром для значної аудиторії зацікавлених суб'єктів, задіяних так чи інакше до сфери кримінального процесу.* Однак з року в рік дедалі складніше впоратися із лавиною процесуальних документів, які стають доступними через різноманітні ресурси. За заданими Єдиного державного реєстру судових рішень (далі – ЄДРСР) за параметром «форма судочинства» – «кримінальна» на час підготовки публікації знайдено 18 707 587 документів. Тож, очевидно, що в умовах глобальної тенденції цифровізації сьогодні окреслена тема роботи з такими масивами даних є актуальною.

Стан опрацювання проблематики. Судова практика є предметом численних фахових дискусій у вузьких спеціалізованих напрямках. Водночас цікавими є напрацювання вчених, які аналізували особливості судової практики як джерела права (І. Соколова, А. Філіппова, В. Форманюк, В. Завгородній), вплив судової практики загалом на сферу кримінального процесуального права (Н. Неледва) або кримінального права (О. Кузембаєв). Майже відсутні напрацювання, які стосуються методології аналітичної роботи з судовими рішеннями. Як виняток, можна згадати працю І. Гловюк, в якій авторка запропонувала алгоритмізацію дослідження вироків за ст. 438 КК України [1]. Цей підхід можна *mutatis mutandis* використати як приклад формування шаблону для аналізу інших процесуальних актів Феміди. У результаті дослідницького пошуку в українській

науковій доктрині не було знайдено жодної фахової публікації, яка б на системному рівні узагальнювала сучасні досягнення та можливості інформаційно-аналітичної роботи з судовими рішеннями. Зрештою і в зарубіжній науці це питання не часто позиціонується на шпальтах видань. Поштовхом до підготовки цієї статті стала колективна праця «Платформа бази даних CJEU: рішення та особи, які приймають рішення» [2], в якій викладено результати дослідження потенційних можливостей цифрової платформи судової практики Суду Європейського Союзу. Цей ресурс не тільки дає уявлення про діяльність органу правосуддя, але, як зазначають самі автори, «відкриває двері» для подальших теоретичних та емпіричних досліджень європейської правової політики [2, с. 389]. Закономірно постає питання: які ж ресурси «відкривають двері» до української політики у сфері правосуддя?

Мета статті полягає у системному огляді базових інформаційно-аналітичних інструментів дослідження судових рішень, ухвалених в кримінальному провадженні.

Виклад основного матеріалу. Для уникнення термінологічної плутанини, забезпечення прозорості і методологічної визначеності дослідження візьмемо за основу ідею, що інформаційно-аналітична робота в широкому сенсі передбачає первинну обробку даних (інформаційний компонент), тобто збір інформації, її систематизацію, класифікацію, зберігання, кількісний аналіз тощо, та вторинну обробку даних (аналітичний компонент), тобто якісно-змістовну роботу з інформацією, виявлення сутнісних латентних елементів, отримання нового знання, підготовка на цій основі рішень [3, с. 20; 4, с. 36]. *Інформаційно-аналітичними інструментами в контексті пропонованого дослідження вважатимемо цифрові платформи (відкриті бази даних), які акумулюють актуальну інформацію про судові рішення (метадані, текст рішення, резюме рішення, кількісні показники тощо) та надають можливості для роботи з цими даними для потреб правозастосовної практики, наукових досліджень, аналітичних звітів чи освітнього процесу.* Судовим рішенням вважатимемо процесуальний документ, ухвалений судом (у тому числі слідчим суддею під час досудового розслідування) під час розгляду справи (матеріалів кримінального провадження) на будь-якій стадії судового провадження [5].

Безперечно, першим у переліку національних ресурсів є ЄДРСР [6]. Цифрова платформа функціонує з метою реалізації засади гласності і відкритості судового розгляду (п. 20 ч. 1 ст. 7, ст. 27 КПК). Правову основу ведення ЄДРСР формують Закон України «Про доступ до судових рішень» № 3262-IV від 22.12.2005 та Рішення Вищої ради правосуддя від 19.04.2018 № 1200/0/15-18 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень». Забезпечує діяльність ЄДРСР Державне підприємство «Інформаційні судові системи» спільно з Державною судовою адміністрацією.

ЄДРСР є державною інформаційною системою, яка входить до складу Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи і забезпечує збирання, облік (реєстрацію), накопичення, зберігання, захист, пошук та перегляд інформаційних ресурсів реєстру та їх образів, тобто автоматично створених копій електронних примірників судових рішень або окремих думок, що не містять відомостей, які не можуть бути розголошені в текстах судових рішень, відкритих для загального доступу, відповідно до вимог законодавства. Інформація про учасників провадження подається знесоблено (маскується). Є можливість перегляду метаданих та повного тексту судового рішення, яке можна роздрукувати, згенерувати QR-код посилання, перекласти або відправити на пристрій [5]. ЄДРСР є найбільш потужним офіційним джерелом судової практики. Аналітика даних цього ресурсу дає змогу робити висновки і щодо прикладних питань застосування матеріального чи процесуального законодавства, і щодо фундаментальних питань сформованої у певному історичному періоді парадигми права, реалізації верховенства права, інших засад кримінального правосуддя, функціонування моделі належної правової процедури кримінального процесу, імплементації міжнародних стандартів, провадження гуманітарної правової політики і т.д. QR-код посилання та короткий опис цієї та інших баз даних презентує таблиця 1.

«База правових позицій Верховного Суду» [7] – це ще одна цифрова платформа, профінансована Європейським Союзом (далі – ЄС) і створена за підтримки проєкту ЄС «Право-Justice» для допомоги у пошуку релевантних правових позицій вищого органу правосуддя. З допомогою алгоритмів штучного інтелекту система аналізує документи і за ключовими словами, введеними у пошуковому вікні, надає короткі витяги (абзаци) з рішень. Користувач може завантажити повний текст рішення, у якому така правова позиція була оприлюднена. Додаткові опції дозволяють ана-

лізувати дату формування та категорію правової позиції, а також суб'єкта-автора (наприклад, Велика палата, Касаційний кримінальний суд). Важливим є те, що цей ресурс має зв'язок з ЄДРСР, що уможливує автоматичний перехід та перегляд рішень у цій системі. Ініціатори проєкту працюють над доповненням системи рішеннями Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ). Також очікує доопрацювання підрозділ аналітики.

Аналогічні функції систематизації правових позицій виконують періодичні та тематичні дайджести і огляди, які систематично оприлюднюються на веб-ресурсі Верховного Суду у розділі «Аналіз судової практики» [8]. У дайджестах викладаються короткі резюме судових рішень та виділяються засобами форматування тексту суттєві позиції. Кожна стаття завершується посиланням на повний текст судового рішення у ЄДРСР. Пошукові функції обмежені часовою та тематичною рубрикацією. Аналогічно публікуються огляди актуальної судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду. Важливість інформаційно-аналітичних досліджень судової практики Верховного Суду доводить той факт, що саме завдяки діяльності цієї інституції, як зауважують В. Крат та Р. Бабанли «принципи права перейшли з розряду лише теоретичного поняття (з-поміж тих, які асоціюються з однією з перших в університеті лекцій з будь-якої галузі права й зовсім не запам'ятовуються) до доволі таки потужного системозмінювального інструменту, який подекуди має вирішальне значення в зміні підходів до розгляду тієї чи іншої категорії справ» [9]. Через правові позиції Верховний Суд забезпечує формування уніфікованих підходів до вирішення однотипних правових питань.

Ще один корисний інструмент інформаційно-аналітичної роботи – модуль «Судова статистика» [10], який розміщений на веб-порталі «Судова влада України» й акумулює звіти щодо стану здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами. Ця база даних пропонує для ознайомлення квартальну, річну, періодичну звітність, витяги зі звітів, а також аналітичну інформацію щодо стану здійснення правосуддя (огляди, таблиці, показники обліково-статистичної роботи). Суттєвим доповненням системи стало впровадження оперативних звітів за формою 1-В3 щодо воєнних злочинів. Такі дані почали вноситися з 01 січня 2024 р. щомісячно, сумуючи показники за попередні періоди. Інформаційний модуль відображає кількісні показники щодо судового розгляду кримінальних проваджень за ст. 438 КК України «Порушення законів та звичаїв війни». В сучасних умовах для юридичної практики, міжнародної дипломатії і навіть геополітики, ці дані є винятково важливими, хоча на думку окремих експертів тут ще існує зона для розвитку. На підставі результатів моніторингу судових засідань, який відбувався з липня 2023 р. по жовтень 2023 р. (включно) в судах м. Києва та Київської області, Харківської, Чернігівської, Запорізької, Херсонської, Одеської, Сумської та Дніпропетровської областях, автори проєкту рекомендували серед іншого Офісу Генерального прокурора «розглянути можливість створення єдиної бази даних для органів слідства, судів та безоплатної правової допомоги з інформацією про справи щодо воєнних злочинів. Наявність єдиного джерела інформації значно підвищила б ефективність судового розгляду вказаних справ, постійну актуалізацію даних і покращила б прозорість правосуддя» (п. 5.1.) [11, с. 6].

База даних HUDOC [12] є головним джерелом судових рішень ЄСПЛ. Система має українську оболонку інтерфейсу, містить рішення, ухвали, консультативні висновки, доповіді, резолюції, прес-релізи, стислі виклади та повнотекстові дані судових рішень. Численними є фільтри для пошуку документів. HUDOC має низку зручних опцій для роботи, що є корисними для запозичення з метою оптимізації національної бази судових рішень: можливість обрати часовий період одним рухом (останні 5 років, останні 10 років); можливість відправити на електронну пошту посилання на рішення; можливість зберегти документ у форматі pdf або MS Word; можливість ознайомлення з коротким резюме судового рішення. Додатково слід вітати добру практику нумерування абзаців текстів судових рішень. В Україні такий підхід застосовується епізодично, хоча він є зручним при цитуванні рішень, апелюванні до певних його частин під час обґрунтування сторонами своїх позицій, виконанні науково-аналітичних досліджень. HUDOC публікує різні мовні версії документів. До слова, зауважимо, що стосовно воєнних злочинів автори вищезгаданого звіту моніторингу адресували Державній судовій адміністрації України пропозицію за можливості забезпечити переклад рішень у цій особливій категорії справ англійською мовою з метою «забезпечення прозорості на міжнародному рівні» [11, с. 8].

Варто зауважити, що HUDOC, хоч і головна, але не єдина цифрова платформа судової практики ЄСПЛ. Міністерство юстиції України ініціювало створення окремого інформаційно-аналі-

тичного розділу міністерського веб-порталу «Захист інтересів держави в Європейському суді» [13], в якому розміщено рішення ЄСПЛ щодо України, рішення Комітету Міністрів Ради Європи про виконання рішень ЄСПЛ у справах щодо України; інформацію про виконання рішень; стислі виклади рішень; звіти про результати діяльності Уповноваженого у справах ЄСПЛ. Рішення згруповані за статтями ЄКПЛ та за алфавітом. Остання категорія налічує понад 1200 документів, які можна завантажити на пристрій. Інших опцій для роботи немає.

Для дослідження судової практики цінним є веб-застосунок «Протидія злочинності в Україні: інфографіка» [14]. Унікальний інноваційний проєкт, реалізований М. Карчевським, дає змогу ефективно працювати з великими масивами даних щодо протидії злочинності в Україні, які містяться у звітах Офісу Генерального прокурора України та Державної судової адміністрації за 2013–2023 роки. Професор зауважує, що в Україні недостатньо інструментів аналізу публічних даних щодо протидії злочинності, що унеможливує проведення якісних емпіричних досліджень, обмежує можливості оцінки ефективності правоохоронної діяльності, призводить до незбалансованих змін законодавства та ускладнює загалом моніторинг реформи кримінальної юстиції [15, с. 421]. На відміну від незручних електронних таблиць офіційної статистики цей інформаційно-аналітичний інструмент за допомогою методології Data Science візуалізує дані, застосовуючи понад 300 параметрів аналізу застосування кримінального законодавства та понад 14 млн. показників функціонування національної системи кримінальної юстиції [14]. Без сумніву, це дієвий інструмент економії часу дослідника-аналітика, адже вся «нудна» робота з «розпакування», узагальнення, кластеризації, візуалізації даних з таблиць Excel легко виконується за чіткими алгоритмами системи, тому більше часу залишається для якісних, сутнісних оцінок, інтерпретації даних, формулювання висновків, підготовки пропозицій та рішень.

До слова, викладена вище позиція М. Карчевського співзвучна з критикою організації на державному рівні функціонування системи статистичних спостережень у галузі кримінальної статистики, яку раніше висловлювали Р. Шехавцов та М. Хавронюк [16]. Різні суб'єкти-інституції ведуть різну статистику, часто закрити для публічного обговорення, а «взаємна не узгодженість статистичних показників, за якими здійснюється облік та презентація результатів діяльності цих органів державної влади, не дозволяє здійснювати перехресну звірку статистичних даних щодо одних і тих самих явищ та процесів» [16, с. 37]. Для оптимізації статистичних спостережень та забезпечення потреби держави і суспільства у достовірній інформації було запропоновано створення спеціального органу – Державного агентства кримінальної статистики [16, с. 37-38, 74], однак ґрунтовних зрушень у цьому напрямку не відбулося. Для покращення доступу наукової спільноти до емпіричних даних, які є основою досліджень у сфері кримінальної юстиції доречною була й пропозиція М. Пашковського, який з урахуванням ризиків та недопущення розголошення даних розслідування та персональних даних, вважає доцільним надати науковцям (науковим установам) доступ до окремих відомостей (витягів наборів даних) з Єдиного державного реєстру досудових розслідувань [17, с. 80].

Прагнення оптимізувати інформаційно-аналітичну роботу стимулює до ознайомлення з іноземним досвідом. Для потреб дослідження було рандомно обрано кілька таких ресурсів (див. таблицю 1). Узагальнення результатів огляду цифрових платформ судової практики Бельгії [18], Великої Британії [19], Іспанії [20], Литви [21] та Німеччини [22] дає змогу резюмувати: по-перше, різні бази даних мають різний ступінь деталізації метаданих про судові рішення (дата ухвалення, дата надходження, номер рішення, номер справи і т.д.); по-друге, більшість баз даних мають можливість пошуку за часовими, предметними, регіональними, інституційними та персоналізованими критеріями; вибірково бази даних (а) пропонують виклад повного тексту та/або резюме судового рішення, (б) мають функцію автоматичного збереження файлу документа у форматі pdf чи docx, а також можливість поширення судового рішення через соціальні мережі, електронну пошту, месенджери; по-третє, українська національна база ЄДРСР за інформативністю та інтерфейсом не поступається іноземним аналогам, хоча й очевидними є напрямки для вдосконалення функціоналу системи.

**Відкриті бази даних судової практики,
розроблено авторкою**

№	Назва бази даних	Короткий опис бази даних	QR-код доступу до бази даних
1	База судових рішень в Україні	ЄДРСР – державна інформаційна система, яка входить до складу Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи і забезпечує збирання, облік (реєстрацію), накопичення, зберігання, захист, пошук та перегляд інформаційних ресурсів реєстру та їх образів. Система надає можливості для пошуку документів за часовими, предметними, регіональними, інституційними та персоналізованими критеріями. Текст судового рішення можна роздрукувати, згенерувати QR-код посилання, перекласти обраною мовою, відправити на пристрій	
2	База правових позицій Верховного Суду	База даних, профінансована ЄС, створена за підтримки проекту ЄС «Право-Justice» для допомоги у пошуку релевантних правових позицій Верховного Суду. Система має обмежені критерії для пошуку (пошук можна здійснити за ключовим словом або за посиланням) та інституційні фільтри. На стартовій сторінці оприлюднюються останні правові позиції. Після опрацювання запиту система видає перелік правових позицій, текст позиції та посилання на рішення, в якому ця позиція була оприлюднена. Система підтримує зв'язок з ЄДРСР. Система перебуває на стадії розробки	
3	Аналіз судової практики	Цифрова платформа, яка поширює у відкритому доступі періодичні та тематичні дайджести і огляди судової практики Верховного Суду. Пошукові функції обмежені часовою та тематичною рубрикацією. Проблематику кримінального провадження у текстовому файлі періодичних видань необхідно шукати самостійно. У дайджестах викладаються короткі резюме судових рішень та посилання на судові рішення	
4	Судова статистика	Інформаційний модуль веб-порталу «Судова влада України», який зберігає звіти щодо стану здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами. Ця база даних пропонує для ознайомлення електронні таблиці у форматі Excel кварталну, річну, періодичну звітність, а також витяги зі звітів та додаткову аналітичну інформацію щодо стану здійснення правосуддя (огляди, таблиці, показники обліково-статистичної роботи). Документи можна завантажити на пристрій	
5	HUDOC	База даних надає доступ до практики ЄСПЛ (рішень та ухвал Великої Палати, Палат і Комітетів, комунікованих справ, консультативних висновків та стислих викладів), документів Європейської Комісії з прав людини (рішень та звітів) та резолюцій Комітету Міністрів Ради Європи. Система має численні фільтри для пошуку документів за часовими, предметними, регіональними, інституційними та персоналізованими критеріями; надає коротке резюме рішень; надає різні мовні версії документів; дає змогу зберігати документи у форматі pdf або MS Word	

6	Захист інтересів держави в Європейському суді	Інформаційний модуль веб-порталу Міністерства юстиції України, призначений для розміщення стислих викладів рішень ЄСПЛ щодо України, інформації про виконання рішень та звітів про результати діяльності Уповноваженого у справах ЄСПЛ. Пошук судової практики можна здійснювати за статтями ЄКПЛ та за алфавітом. Документи завантажуються в автоматичному режимі на пристрій. Додаткових опцій роботи з текстами рішень не передбачено	
7	Протидія злочинності в Україні: інфографіка	Веб-застосунок, який за допомогою методології Data Science візуалізує дані, застосовуючи понад 300 параметрів аналізу застосування кримінального законодавства та понад 14 млн. показників функціонування національної системи кримінальної юстиції. Джерелом інформації бази даних є звіти Офісу Генерального прокурора України та Державної судової адміністрації за 2013–2023 роки. Додатково є можливості створити власні візуалізації, набори даних, комбінувати параметри, визначати період спостережень, рівень узагальнення, та необхідність обрахунку відносних значень, побудувати картограми	
8	База судових рішень у Бельгії	JUPORTAL – база судової практики, яка надає доступ до повних текстів судових рішень німецькою, французькою або нідерландською мовами. Система надає можливості для пошуку документів за часовими, предметними, регіональними, інституційними та персоналізованими критеріями. Також можна здійснювати пошук за галузю права, нормою права, переглянути рішення, які найчастіше переглядаються протягом певного часового періоду. У переліку, генерованому за результатами запиту, формуються витяги правових висновків, демонструються зв'язки з тезаурусом системи (наприклад, одне рішення може одночасно фігурувати у кластерах «право на захист – репресивні питання», «застосування штрафів»). Відкритий текстовий документ можна завантажити у форматі pdf. Система дає посилання на пов'язані документи та нормативно-правові акти	
9	База судових рішень у Великій Британії	Courts and Tribunals Judiciary. Judgments – база даних, яка містить останні судові рішення британської системи правосуддя. Система має небагато параметрів для пошуку: ключове слово, предмет, тип рішення, дата. Отримані результати можна сортувати за часом або релевантністю. Відсутні додаткові інструменти роботи з рішеннями (поширення, попереднє ознайомлення з резюме, гіперпосилання на пов'язані документи тощо). Судові рішення пишуться у формі звертання до сторін, подаються цитати зі справи, нумеруються абзаци. Додатково для пошуку судових рішень можна скористатися архівом «Find Case Law. Judgments and decisions from 2001 onwards»	

10	База судових рішень в Іспанії	CENDOJ Centro de Documentación Judicial – база судової практики іспанської Феміди. Система надає можливості для пошуку документів за часовими, предметними, регіональними, інституційними та персоналізованими критеріями. Особливістю системи є функція голосового введення ключових слів для пошуку. Після введення пошукового слова, наприклад, вбивство (asesinato) система понад 7200 результатів, кожен з яких містить метадані рішення, коротке резюме, номер провадження і т.д., а також додаткові функції поширення документа в соціальних мережах Facebook та X або збереження посилання на документ. У тексті рішень імена учасників кримінального процесу не маскуються	
11	База судових рішень у Литві	LITEKO – цифрова платформа, яка має на меті інформувати громадськість про практику тлумачення та застосування закону в литовських судах. Рішення суду надають для відкритого доступу лише після того, як відповідальні працівники суду вилучають із судового рішення конфіденційну інформацію (державну, службову, професійну, комерційну, банківську чи іншу таємницю, що охороняється правовими актами, а також персональні дані фізичних осіб, місце проживання, адреси, дати та місця народження, номерні знаки транспортних засобів, номери банківських рахунків тощо). Система надає можливості для пошуку документів за часовими, предметними, регіональними, інституційними та персоналізованими критеріями. Особливістю є наявність на стартовій сторінці сигнального попередження користувача про те, що рішення можуть бути переглянуті апеляційною чи касаційною інстанцією	
12	База судових рішень у Німеччині	Rechtsprechung im Internet – це платформа, яка надає доступ до повних текстів судових рішень, в яких маскуються персональні дані. Система має небагато параметрів для пошуку: ключове слово, норма права (посилання на статті та параграфи), судова інституція, дата. В отриманому списку можна побачити метадані, фрагменти тексту з ключовим словом, а після відкриття гіперпосилання обрати для ознайомлення резюме (публікується не для всіх рішень) або повний текст документа. Система дає змогу зберігати документи у форматі pdf, XML, формувати для друку, зберігати посилання на пристрій	

Висновки. 1. Аналітика даних судової практики дає змогу проводити оцінку не тільки функціонування окремих правових норм та інститутів матеріального та процесуального права, але й розглядати діяльність Феміди у більш широкому контексті з точки зору системотворчого потенціалу, важеля реалізації верховенства права та утвердження моделі належної правової процедури кримінального процесу, імплементації міжнародних стандартів та провадження правової політики у державі. Інформаційно-аналітичні ресурси є важливими для освітніх, наукових цілей, обміну досвідом у практичній площині, виявлення проблем кримінального правосуддя та вироблення єдиних підходів до їх вирішення, а також ухвалення стратегічних рішень щодо реформи системи правосуддя в Україні.

2. До основних інформаційно-аналітичних інструментів дослідження судової практики у кримінальному провадженні на національному рівні віднесено такі цифрові платформи: «Єдиний державний реєстр судових рішень», «База правових позицій Верховного Суду», «Аналіз судової практики», «Судова статистика», HUDOC, «Захист інтересів держави в Європейському суді». Окрема увага була приділена веб-застосунку «Протидія злочинності в Україні: інфографіка», а також відкритим спеціалізованим інформаційним ресурсам судової практики Бельгії, Великої Британії, Іспанії, Литви та Німеччини.

3. Результати дослідження підтвердили важливість та багатоманітність інформаційно-аналітичних інструментів дослідження судової практики, а також перспективи їх вдосконалення з ура-

хуванням сучасних викликів. Зокрема, існує доцільність розширити функціонал ЄДРСР, додавши додаткові можливості роботи з документами. Потребує додаткового обговорення проблематика фільтрування даних, які надаються для відкритого доступу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гловюк І. Алгоритмізація дослідження вироків за ст. 438 КК України. *СБУ в умовах війни в Україні: сучасні реалії та інноваційні стратегії забезпечення національної безпеки: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (Київ, 4-5 липня 2024 р.). Київ: Алерта, 2024. С. 215–219.
2. Brekke S.A., Fjellstul J.C., Hermansen S.S.L., Naurin D. The CJEU database platform: Decisions and decision-makers. *Journal of Law and Courts*. 2023. № 11(2). P. 389–410. DOI: 10.1017/jlc.2022.3.
3. Користін О., Кардашевський Ю. Сутність та теоретичне осмислення феномену аналітики. *Реалізація філософії «Intelligence-led Policing» в системі кримінального аналізу Національної поліції України* : монографія / за заг. ред. Користіна О. Є. Київ: «ВАІТЕ», 2024. С. 19–26.
4. Мовчан А.В. Інформаційно-аналітична робота в оперативно-розшуковій діяльності Національної поліції: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 244 с.
5. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень: Рішення Вищої ради правосуддя від 19.04.2018 р. №1200/0/15-18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1200910-18#Text>.
6. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua>.
7. База правових позицій Верховного Суду. URL: <https://lpd.court.gov.ua/home/approve?key=e38e3120zx4c&page=1>.
8. Аналіз судової практики. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pokazniki-diyalnosti/analiz/>.
9. Крат В., Бабанли Р. Принципи права у практиці Верховного Суду: тернистий шлях від букви до духу. URL: <https://www.deadlawyers.org/de-take-napysano>.
10. Судова статистика. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka.
11. Звіт за результатами впровадження проекту «Моніторинг судових проваджень у справах про воєнні злочини». Грудень 2023 року. Всеукраїнська громадська організація «Асоціація правників України». URL: https://uba.ua/documents/1PR/PR%20%26%20Communications%202023/Monitoring%20report_UKR-1.pdf.
12. HUDOC. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid%22:\[%22CHAMBER%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid%22:[%22CHAMBER%22]}).
13. Захист інтересів держави в Європейському суді. URL: https://minjust.gov.ua/cat_9329.
14. Карчевський М. Протидія злочинності в Україні: інфографіка: інтерактивний довідник. Версія 3.0. 2023. URL: <https://karchevskiy.com/i-dovidnyk>.
15. Карчевський М. Аналіз та операції з великими даними в середовищі R. *Реалізація філософії «Intelligence-led Policing» в системі кримінального аналізу Національної поліції України*: монографія / за заг. ред. Користіна О.Є. Київ: «ВАІТЕ», 2024. С. 415–423.
16. Шехавцов Р.М., Хавронюк М.І. Звіт щодо кримінальної статистики в Україні. Київ, 2019. 80 с. URL: <https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2019/09/1568808134cplr.-report-on-criminal-statistics-in-ukraine.pdf>
17. Пашковський М.І. Доступ до інформації про кримінальні провадження для проведення наукових досліджень. *Правова компетентність в еру цифрової трансформації: матеріали всеукр. науково-пед. підвищ. кваліфікації*, 1 січ. – 11 лют. 2024 р. Львів – Торунь, 2024. С. 77–81.
18. JUPORTAL Base de données publique de la jurisprudence belge. URL: <https://juportal.be/moteur/formulaire>.
19. Courts and Tribunals Judiciary. Judgments. URL: <https://www.judiciary.uk/judgments>.
20. CENDOJ Centro de Documentación Judicial. URL: <https://www.poderjudicial.es/search/index.jsp>.
21. LITEKO. Lietuvos teismų informacinė sistema. URL: <https://liteko.teismai.lt/viesasprendimupaieska/detalipaieska.aspx?detali=2>.
22. Rechtsprechung im Internet. URL: <https://www.rechtsprechung-im-internet.de/jportal/portal/page/bsjrsprod.psml>.